

TYÖPAJA

Aistimatka abstraktiin

Tehtävässä integroidaan ympäristöoppi kuvataiteeseen. Tutkitaan eri vuodenaikoja, muun muassa mitä värejä, muotoja, ääniä niihin liittyy. Tutkitaan abstraktia taidetta ja toteutetaan abstrakti maalaus ja kollaasi. Tutustutaan taiteilija **Ernst Mether-Borgströmin** abstraktiin taiteeseen. Tehtävän tavoitteena on kehittää oppilaiden havainnointikykyä, luovuutta ja ryhmässä toimimisen taitoja. Tavoitteena on myös tutustua abstraktiin taiteeseen.

Kuvataide ja ympäristöoppi

4 x 45 min

1.–3. lk.

Käsissäsi on oppimateriaali, jonka innoittajana on toiminut abstrakti taide. Oppimateriaali tarjoaa leikkimielisiä lähestymistapoja abstraktin taiteen tutkimiseen ja tekemiseen sekä menetelmiä monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamiseen. Voit hyödyntää oppimateriaalia tiede- ja taidekasvatuksen tukena.

Jyväskylän yliopiston Opettajankoulutuslaitoksen opiskelijat ovat tutkineet kuvataiteen soveltavalla kurssilla Ernst Methner-Borgströmin taidetta ja tehneet taidelähtöisiä tuntisuunnitelmia monialaiseen opetukseen. Tämä oppimateriaali on muokattu näiden tuntisuunnitelmien pohjalta. Methner-Borgströmin teosten geometriset muodot ja abstraktit elementit tarjoavat oivallisia mahdollisuuksia erilaisten ilmiöiden tutkimiseen.

Oppimateriaalin alussa esitellään taiteilija Methner-Borgström. Tämän esittelyn ovat toteuttaneet Jyväskylän yliopiston Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitoksen opiskelijat. Taiteilijaesittelyn jälkeen esitellään tehtäväkokonaisuus. Materiaali on suunnattu kaikille, uteliaasti ja ennakkoluulottomasta maailmaa tutkiville, jotka haluavat hyödyntää taidelähtöisiä työskentelytapoja opetus- ja ohjaustyössään. Toivomme, että oppimateriaalin tehtävät tarjoavat tilaa leikille ja mielikuvitukselle.

Oppimateriaali on tuotettu osana AJATUSVIIVOJA – Methner-Borgströmin taide tiedekasvatuksessa –hanketta, jota on tukenut Methner-Borgströmin säätiö. Oppimateriaali on toteutettu yhteistyössä Jyväskylän yliopiston tiedemuseon, Jyväskylän kesäyliopiston, Keski-Suomen LUMA-keskuksen, Opettajankoulutuslaitoksen sekä Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitoksen kanssa. Oppimateriaali julkaistaan osana JYUniorit-toimintaa.

Innostutaan yhdessä tieteestä, taiteesta ja tutkimuksesta!
Antoisia hetkiä toivottaen,

JYUniorit.

JYUniorit – lasten ja nuorten yliopistotoimintaa toteuttavat yhteistyössä Jyväskylän kesäyliopisto, Jyväskylän yliopiston tiedemuseo ja Keski-Suomen LUMA-keskus. juu.fi/fi/palvelut/jyuniorit

Ernst Mether-Borgström

Ernst Mether-Borgström syntyi Helsingissä vuonna 1917 perheensä kahdeksanneksi lapseksi. Taiteellisessa perheessä kasvaneen Ernstin omatkin taiteelliset lahjat tulivat esille jo varhaisessa iässä. Koulussa häntä kiinnostivat pitkälti vain biologia ja piirustus, ja hän päättikin lopettaa koulunkäynnin lukion viimeistä edeltävällä luokalla, ja ryhtyi opiskelemaan Taideteollisessa Keskuskoulussa. Ernst seurasi veljensä jalanjalkia ja aloitti mainosgraafikon opinnot ja opiskeli myöhemmin maalaustaidetta.

Mether-Borgströmin ura oli hyvin monipuolinen; hänet tunnettiin pitkään taidepiireissä graafikkona, hän maalasi paljon erilaisia kuvituksia sekä tilaustöitä yksityisille tilaajille, mutta hän piirsi myös paljon läheisilleen ja itselleen ja omisti kaiken mahdollisen aikansa taiteelliselle työskentelylleen. Nykyään Mether-Borgström tunnetaan yhtenä suomalaisen konstruktivistisen taiteen edustajista. Taiteilijan teosten yhdistävä tekijä löytyy mustasta viivasta, joka on peräisin hänen graafikonajoiltaan. Mustan viivan voi huomata toistuvan hänen maalauksissaan, välillä maalaukseen kadoten, toisinaan selkeästi erottuen. Mether-Borgström omien sanojensa mukaan säilytti tämän viivan alitajunnassaan ja näki sen maalauksissaan, ja maalasi sen, jos teoksessa ei vielä sellaista ollut.

Toteutustapa

Keskustelu, havainnointi, aistiminen, retki lähiympäristössä, piirtäminen, maalaaminen, kollaasin tekeminen.

Materiaalit

A4-papereita, värikyniä ja -liituja, vesivärejä ja siveltimiä, erilaisia materiaaleja kollaaseja varten (värillisiä kartonkeja, papereita, lehtiä), saksia, liimaa, kollaasin pohjaksi A3-kokoisia papereita/kartonkeja (eri värejä).

OPPITUNNIT

1 Virittäydytään

45 min

Tutkitaan ja tehdään abstraktia taidetta.

3 Ideointi

45 min

Tutustutaan taiteilija Ernst Mether-Borgströmiin ja aloitetaan oma työ yhteistä kollaasia varten.

2 Retki

45 min

Tehdään retki lähiympäristöön ja tutustutaan lisää abstraktiin taiteeseen.

4 Viimeistely

45 min

Tehdään valmiiksi edellisellä tunnilla aloitettu vuodenaika-kollaasi.

Kuvataide

- T1** Havainnointi moniaistisesti ja kuvia tekemällä
- T2** Havainnoista ja ajatuksista keskustelu
- T3** Havaintojen ja ajatusten ilmaiseminen erilaisten kuvallisten tuottamisen tapojen avulla
- T4** Erilaisten materiaalien, teknikkoiden ja kuvallisten ilmaisutapojen kokeileminen
- T7** Kuvataiteen käsitteistön käyttäminen ja erilaisten kuvatyyppejen tarkastelu

Laaja-alaiset

- L1** Ajattelu ja oppimaan oppiminen
- L2** Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
- L4** Monilukutaito

1 Virittäydytään

45 min

Virittäydytään projektin teemaan pohtimalla mitä ja millaista on abstrakti taide. Tutkitaan ja tehdään abstraktia taidetta.

TUNNIN KULKU

10 min

Pohditaan käsitettä abstrakti taide.

Mitä sanasta abstrakti tulee mieleen?

Millaista on abstrakti taide?

Missä olet nähnyt abstraktia taidetta?

Millä tavoin esittävä taide ja abstrakti taide eroavat toisistaan?

10 min

Tutkitaan abstraktia taidetta ja sen piirteitä teoskuvien avulla.

Millaisia piirteitä (värejä, muotoja) löydät abstrakteista teoksista?

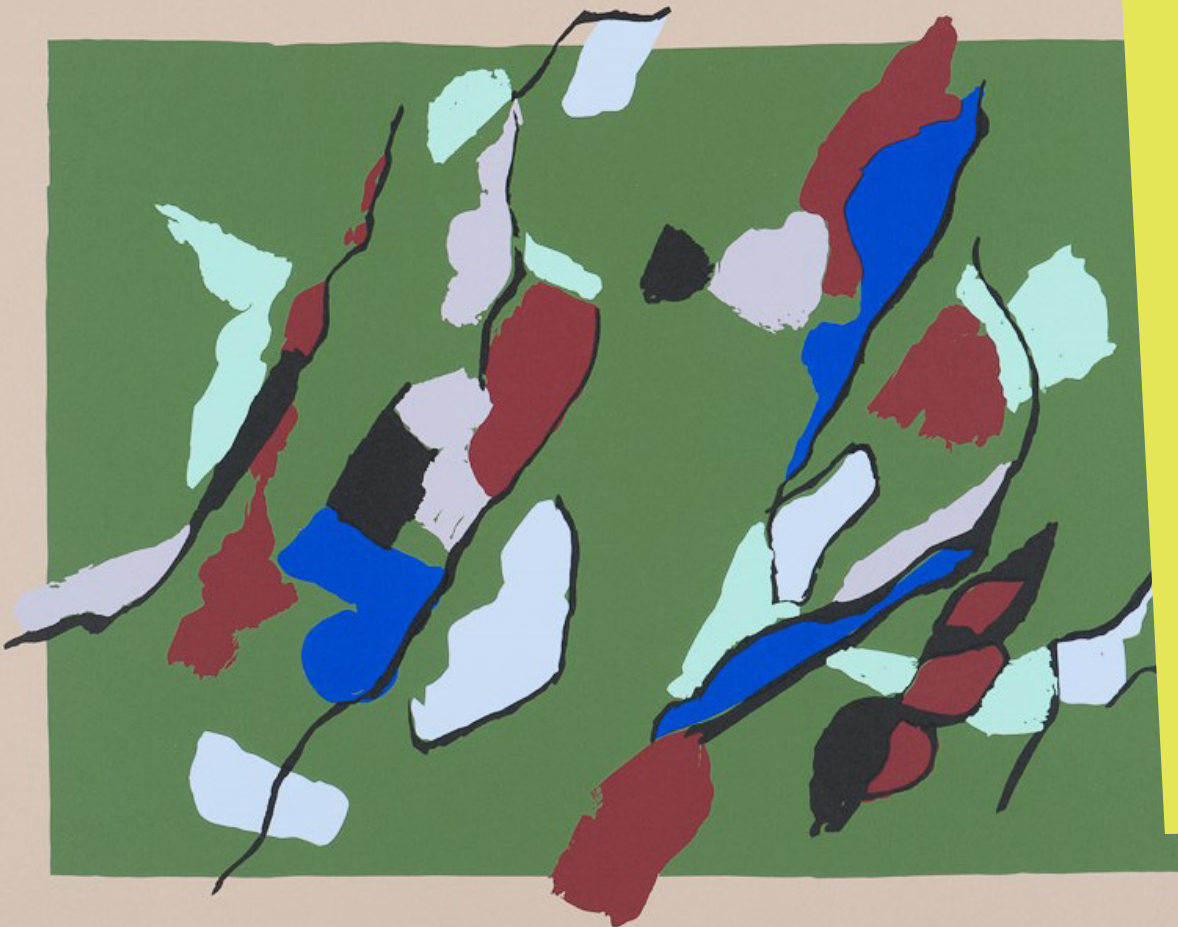
25 min

Kokeillaan abstraktin taiteen tekemistä. Valitaan yksi väri ja piirretään A4-paperille abstraktia taidetta eri muotojen avulla.

VINKKI!

Etsi teoskuvia finna.fi -sivustolta

hakusana: abstrakti taide
aineistotyyppi: taideteos

2 Retki

45 min

Tutustutaan lisää abstraktiin taiteeseen. Tehdään retki lähiympäristöön.

TUNNIN KULKU

20 min

Lähdetään retkelle ja kuunnellaan ympäristön ääniä. Tutkitaan ympäristöä myös muilla aisteilla. Keskustellaan mitä piirteitä vuodenaikoihin liittyy.

Miltä näyttää? Miltä kuulostaa?
Miltä tuoksuu? Miltä tuntuu?

25 min

Tehdään abstrakti sommitelma ympäristöstä löytyvistä materiaaleista. Teos koostetaan/rakennetaan ympäristöön.

.....

Vaihtoehtoinen tehtävä omassa luokassa.

Palaa retken aistikokemuksiin sekä vuodenaikaan. Miltä ympäristö näyttää, tuoksuu, kuulostaa? Luo abstrakti sommitelma eri värejä ja luovuutta käyttäen.

Älä mieti liikoja!

Maalia voi levittää muun muassa siveltimellä, tuputtelemalla, roiskimalla tai sormilla.

3 Ideointi

45 min

Aloitetaan oma työ yhteistä kollaasia varten. Oman työn ideoinnin ja toteuttamisen pohjalla toimivat aiemmat tunnit, abstraktin taiteen käsite ja vuodenaajat.

TUNNIN KULKU

15 min

Tutustutaan taiteilija Ernst Mether-Borgströmiin.

30 min

Leikkaa lehdistä ja väripapereista erimuotoisia ja -kokoisia muotoja. Liimaa ne pohjakartonkiin haluamallasi tavalla siten, että se kuvastaa valitsemaasi vuodenaikaa.

4 Viimeistely

45 min

Tehdään valmiiksi edellisellä tunnilla aloitettu vuodenaika-kollaasi.

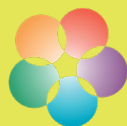
Kollaasien valmistuttua oppilaiden kanssa keskustellaan ja päätetään, miten eri vuodenaajat halutaan sijoittaa ja mikä paikka sopii niille. Työt voivat olla lähekkäin toisiaan tai kiertää luokkaa janassa vuodenaikojen mukaan.

VINKKI!

Etsi teoskuvia finna.fi -sivustolta

hakusana: Ernst Mether-Borgström,
aineistotyyppi: taideteos

JYUniorit.

LUMA-KESKUS SUOMI
LUMA-KS

Työryhmä

Anni Aroluoma, Kati Karvonen, Kristiina Niemi-Kaija, Jonna Timonen, Aura Tuominen

Taiteilijakuvaus

Jyväskylän yliopiston Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitoksen opiskelijat: Kaisa Oljakka, Heiska Ronkainen, Elisa Ruha-Nurkkala, Silja-Kaisa Sallinen, Elina Särös

Tuntisuunnitelmat

Opettajankoulutuslaitoksen opiskelijoita Kuvataiteen soveltavan osan kurssilta. Kurssin ohjaaja: lehtori Marjo Autio-Hiltunen.

Ulkoasu ja taitto

Err Or

Teos- ja arkistokuvat

Pertti Mantere. Mether-Borgströmin säätiö.

Yhteistyössä

Mether-Borgströmin säätiö